

ENTREVISTA A

Ramon Aumedes i Farré

Escultor i fundador del Taller Sarandaca

L'escultor Ramon Aumedes (Guissona, 1950) va estudiar a l'Escola Massana i a l'Escola Superior de Belles Arts de Barcelona. El 1973 va crear el Taller Sarandaca, situat des de 2006 a Roca Umbert Fàbrica de les Arts. Un espai de creació on treballa amb la seva companya, Francina Morell, i amb dos dels seus fills, el músic i actor Pol Aumedes i la dissenyadora de moda i vestuari Mar Aumedes. Tota una vida dedicada a l'escultura, a la pintura i al dibuix, és conegut sobretot per la creació i restauració de gegants, capgrossos i elements de la cultura popular. També són famosos els seus pessebres, que podem veure cada any a l'Ajuntament, amb la reproducció en miniatura d'edificis emblemàtics de la ciutat, enguany la Tèrmica de Roca Umbert.

Tota una vida dedicada als gegants i a la cultura popular.

Fa quaranta anys que m'hi dedico. He fet més de 300 gegants que troben repartits per Catalunya, València, Mallorca, Aragó, País Basc, França, Bèlgica... i també he fet capgrossos per a Noruega, Estats Units i, fins i tot, per a Singapur, per a un restaurant que hi té el Nando Jubany on té exposats els capgrossos dels cuiners que hi treballen, que són l'expectació de tots els comensals.

Com van ser els teus inicis?

Quan vam anar a viure a Barcelona la meua idea ja era dedicar-me a l'escultura. Vaig anar a la Massana, a Belles Arts... i vaig treballar modelant en tallers d'escultors com el de Josep Granyer, Joan Mayné, Jaume Cubells o Xavier Corberó. Però per guanyar-me la vida vaig fer de tot: de comercial, de tapisser, de repartidor d'aigua mineral... Érem nou germans i tothom s'havia d'espavilar, no ens regalaven res. Vinc d'una família de transportistes, ja ho era el meu rebesavi... i jo vaig trencar amb la tradició. Però en el fons, d'alguna manera vaig seguir els passos del meu pare, que li agradava molt l'art i la cultura, dibuixava molt bé i feia uns pessebres meravellosos. Després de la guerra, es va dedicar a recuperar les tradicions catalanes a Guissona: els pastorets, els gegants... I jo, de petit, quan els veia, ja deia: "Quan sigui gran jo vull fer... un capgròs", un gegant potser és massa, pensava.

I com van arribar finalment els gegants a la teua vida?

En el fons, els meus inicis en el món dels gegants van ser una casualitat. Fa molts anys vam decidir organitzar la Festa Major del barri de Can Duran on vivim, a Canovelles, i em vaig treure finalment l'espina de quan era petit: vaig fer un capgròs i el meu primer gegant, que va ser un autoretrat, que també era una espina de quan estudiava a la Massana i feia retrats. I a partir d'aquí, els Blaus, que van veure que havia fet un gegant i necessitaven algú que restaurés els seus, m'ho van demanar i ja va ser tota una cadena fins a arribar a avui dia.

Sarandaca és més que un taller. Un projecte familiar.

Hi treballem la meua companya i jo i els meus fills: en Pol, que és músic i els matins treballa al taller, modelant i fent els motlles, i la Mar, que és dissenyadora de moda i s'encarrega de la roba dels gegants i d'altres projectes de vestuari. La Francina, la meua dona, és el comodí del taller. No modela, perquè no és escultora, però porta els comptes, cus el vestuari dels gegants i ens ajuda en tot i més. Treballar en família, amb la meua dona i els meus fills ha estat una simbiosi. La veritat és que ens entenem molt bé i quan tenim alguna desavinença sempre arribem a un consens.

Com es fa un gegant?

Quan t'encarreguen un gegant has de saber ben bé quin personatge volen. I depèn de quina època és, investiguem i ideem el vestuari. També cal pensar

"Treballar en família, amb la meua dona i els meus fills ha estat una simbiosi. La veritat és que ens entenem molt bé"

“Les cares dels gegants, com les de les persones, són com el paisatge on vivim. I quan som grans, expliquen tot el que han viscut! Els gegants tenen ànima, tenen vida...”

el seu element singular: una aixada, si és un pagès; una càmera, si és un fotògraf... Primer fem un dibuix i, si és necessari, fem la maqueta en petit. També valorem quin tipus de cara es vol o si és un retrat. De fet, per fer els gegants, sempre faig el retrat d'una persona, perquè d'aquesta manera tenen molta més personalitat. Els gegants tenen ànima, tenen vida... no són un ninot. Si em demanen de fer gegants guapos, sempre dic: “Jo no et faré una Barbie, et faré una dona del poble, amb caràcter”. Les cares dels gegants, com les de les persones, són com el paisatge on vivim. I quan som grans, expliquen tot el que han viscut! A vegades veiem cares retocades amb Photoshop i jo em dic, però si han esborrat la seva vida...

I com és el procés de fabricació?

Primer, modelem el gegant amb fang i enviem fotos o el venen a veure per poder tenir el vistiplau. Després, fem el motlle amb escaiola i, un cop fet, el reproduïm amb fibra de vidre, que és més resistent que el cartró, i el polièster ens permet reproduir les textures, exactament com les he esculpit amb fang. Fer un gegant no és una feina mecànica, és un treball d'imaginació i creativitat. Cada gegant és únic.

T'has emocionat amb algun gegant?

M'emocio quan faig el gegant d'un personatge una mica especial o quan faig el retrat d'una persona molt estimada i veig que la gent s'emociona. Per exemple, quan em van encomanar el gegant del mossèn Alcover, gran escriptor i defensor de la llengua i la cultura, o quan vaig fer els rajolers de Granollers... També em van emocionar especialment dos gegants que vam fer de persones molt estimades i que havien mort feia poc. El més recent, en Juanon, un nano de Lliçà de Munt. I l'altre, el gegant del doctor Calvo, un metge d'Argentona, d'aquells de tota la vida que tothom apreciava. La família no ho veia gens clar, però quan venir al taller es van emocionar moltíssim i van dir-me: “Però si això és una escultura”. Al cap d'uns anys, del motlle en vam acabar fent una escultura en bronze.

A part de fer gegants, també fas obra pròpia.

Com a escultor la meua obra no té res a veure amb els gegants. El meu estil és abstracte i minimalista. Si no m'hagués de guanyar la vida, em dedicaria a la meua obra. Ara, amb els gegants també pertanyen a la meua obra i hi gaudeixo i hi estic entregat al cent per cent. Però quan entro al meu taller, estic immers en el meu món interior.

“Jo estic satisfet amb el que he fet. Amb els gegants, he treballat per la cultura i he contribuït a recuperar les tradicions. Si em jubilàs, m'agradaria continuar fent el que faig ara”

En Ramon Aumedes, envoltat dels seus capgrossos i gegants, al Taller Sarandaca, situat a Roca Umbert Fàbrica de les Arts

Alguna exposició recent que vulguis compartir?

L'última exposició és la que vaig fer a Dents de Serra, “Mirades perdudes”, una instal·lació que parlava sobre les morts al Mediterrani i en les travesses del desert. I el Pol i la Mar, els meus fills, van fer-hi una performance meravellosa. L'exposició et feia posar literalment en la pell d'aquestes persones... molts no han vist mai el mar abans, no saben nedar i, estar en una pastera, en plena nit, en mig del mar... no ens podem arribar ni a imaginar quines sensacions han de viure. N'estic molt content, em va omplir molt. I amb els motlles dels gegants també vam formar part d'una exposició al Centre d'Arts Santa Mònica, “Ple de forats”. La veritat és que feia molt de goig.

També feu cada any el pessebre de l'Ajuntament.

Fa un grapat d'anys que els fem, jo diria que des del 95. El primer, ens el va demanar en Pere Cornellàs i va ser més abstracte, amb un poema de Salvat Papasseit. Però després, em va proposar fer una reproducció de la masia de Can Bassa i a partir d'aquí ja vam anar fent edificis emblemàtics de Granollers, com el del museu de la Tela o el de la façana de l'Ajuntament. És tot un repte fer reproduccions en petit quan al que em dedico justament és a fer-les en gran. Enguany fem la Tèrmica i aquest any hi afegim el Refrescador.

Com veus el futur del Taller Sarandaca?

No em preocupa gens el futur del taller. Ara hi som amb la meua companya i dos dels meus fills. Jo ja em podria jubilar, però m'agrada el que faig. I el dia que jo no hi sigui, que facin el que vulguin. Jo estic satisfet amb el que he fet. Amb els gegants, he treballat per la cultura i he contribuït a recuperar les tradicions. Si em jubilàs, m'agradaria continuar fent el que faig ara.

